

A-CYCLUS TWAALFDE ZONDAG DOOR HET JAAR

- Eerste lezing: Jeremia 20, 10-13
- Tweede lezing: Romeinen 5, 12-15
- Evangelielezing: Matteüs 10, 26-33
- Commentaar bij de lezingen: Wees niet bang

JEREMIA 20, 10-13

Eerste lezing uit de profeet Jeremia

Jeremia sprak: "Ik hoor velen fluisteren:

Daar heb je 'Ontzetting-overal'.

Breng hem aan. Ja, we brengen hem aan.

Al mijn vrienden willen niets liever dan mij ten val brengen.

Ze zeggen: Misschien laat hij zich misleiden;

dan overmeesteren we hem en kunnen we ons op hem wreken.

De Heer is bij mij als een machtig strijder.

Mijn achtervolgers vallen neer, ze zullen niet overwinnen.

Ze worden diep beschaamd, nooit bereiken ze iets.

Hun schande duurt eeuwig, ze wordt nooit vergeten!

Heer van de hemelse machten,

die alles rechtvaardig onderzoekt,

die hart en nieren doorgrondt,

laat mij zien hoe Gij U op hen wreekt.

Ik heb immers mijn zaak in uw handen gelegd.

Zingt een lied, een loflied voor de Heer,

want Hij heeft het leven van de arme

uit de macht van de boosdoeners gered."

ROMEINEN 5, 12-15

Uit de brief van de heilige apostel Paulus aan de christenen van Rome.

Broeders en zusters,
door één mens is de zonde in de wereld gekomen
en met de zonde de dood;
en zo is de dood over alle mensen gekomen,
aangezien allen gezondigd hebben.
Er was immers reeds zonde in de wereld, voor de wet er was.
Maar zonde wordt niet aangerekend, waar geen wet is.
Toch heeft de dood als koning geheerst
in de tijd van Adam tot Mozes, dus ook over hen,
die zich niet op de wijze van Adam schuldig hadden gemaakt
aan de overtreding van een gebod.
Adam nu is het beeld van Hem, die komen moest.
Maar de genade van God laat zich niet afmeten
naar de misstap van Adam.
De fout van een mens bracht allen de dood,
maar God schonk allen rijke vergoeding
door de grote gave van zijn genade:
de ene mens, Jezus Christus.

MATTEÛS 10, 26-33

Uit het evangelie van onze Heer Jezus Christus volgens Matteüs

In die tijd zei Jezus tot zijn apostelen:
"Weest niet bang voor de mensen.
Niets is bedekt of het zal onthuld,
niets verborgen of het zal bekend worden.
Wat ik u zeg in het duister, spreekt dat uit in het licht,
en wat ge u in het oor hoort fluisteren,
verkondigt dat van de daken.
Weest niet bevreesd voor hen,
die wel het lichaam kunnen doden maar niet de ziel;

vreest veeleer Hem, die en ziel en lichaam
in het verderf kan storten in de hel.
Verkoopt men niet twee mussen voor een stuiver?
En toch zal buiten de wil van uw Vader
niet een mus op de grond vallen.
Bij u echter is zelfs iedere haar van uw hoofd geteld.
Weest dus niet bevreesd;
gij zijt toch meer waard dan een zwerm mussen.
Ieder die Mij bij de mensen belijdt,
zal ook Ik als de mijne erkennen
bij mijn Vader, die in de hemel is.
Maar ieder die Mij zal verloochenen
tegenover de mensen,
Hem zal ook Ik verloochenen
tegenover mijn Vader die in de hemel is."

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN

- Jean Bastiaens -

Wees niet bang

Het is de profeet Jeremia die vandaag het woord neemt in de eerste lezing. Hij is een profeet van formaat, die een goede veertig jaar actief was, en nog wel in een tijd van grote veranderingen. De macht van de Assyriërs was gebroken, maar aan de einder doemde een nieuw gevaar op: de Babyloniers. Uiteindelijk zouden de Babyloniers Jeruzalem binnenvallen en de heilige tempel verwoesten. Dat was het begin van de 'Babylonische ballingschap' (586 voor Christus). De lezing van deze zondag moeten we situeren in de periode die voorafgaat aan de ballingschap, waarschijnlijk in de tijd dat koning Jojakim regeerde (van 609 tot 598 voor Christus). Jojakim was de opvolger van zijn hervormingsgezinde vader, koning Josia, maar kon diens vernieuwingsbeleid niet voortzetten. Integendeel, hij stelde zich op als een vazal van de grootmacht Egypte. In het ingewikkelde politieke kluwen van die dagen treedt Jeremia op. Beter dan de 'beleidmakers' ziet hij wat er zich op het wereldtoneel afspeelt en hij wijst erop wat er zal gebeuren wanneer de Babyloniers de macht overnemen en wat er daarbij op het spel staat. Maar zoals zo vaak: de stem van een profeet wordt niet gehoord. Of toch wel, maar dan om hem te bestrijden. Jeremia zal het zwaar te verduren krijgen. Hij wordt ironisch nageroepen als 'Ontzetting-overal' (eerste lezing), omdat Jeremia de hoofdopzichter van de tempel zelf als een 'bron van ontzetting overal' had aangeklaagd (20, 4).

De eerste lezing bestaat uit drie delen: eerst maakt Jeremia duidelijk hoe zijn omgeving op hem reageert en hem ten val wil brengen. Vervolgens beroept hij zich op JHWH als een 'machtig strijder'. Jeremia doet een beroep op zijn GOD, die hem moet beschermen, juist omdat Jeremia zijn zaak in

zijn handen heeft gelegd. En tot slot klinkt de oproep om 'een lied' te zingen. Midden in de nood creëert Jeremia ruimte door een loflied voor zijn HEER te zingen, in het diepe vertrouwen dat Hij een mens die op Hem vertrouwt nooit in de steek laat. Is het verwonderlijk dat het volk, wanneer het Jezus ziet en hoort, moet denken aan de profeet Jeremia (Matteüs 16, 14)?

Zoals de profeten van Israël gezonden worden om onvervaard het Woord van god te spreken, zo zendt ook Jezus zijn twaalf leerlingen uit. Het getal 12 - we mogen dat nooit vergeten - duidt op de volheid van Israël, want er bestaat geen christendom zonder jodendom. Jezus stuurt zijn leerlingen erop uit, maar niet zonder hen eerst toe te rusten voor die zending. Heel hoofdstuk 10 in het Matteüsevangelie gaat over die 'toerusting'. En wat zij moeten verkondigen, is exact hetzelfde als wat Jezus en Johannes de Doper hebben verkondigd: 'Het Koninkrijk van de Hemel is nabij!' (10, 7 - vergelijk met 3, 2 en 4, 17). Jezus stuurt hen uit omdat Hij zich ervan bewust is dat de mensen goede herders nodig hebben, terwijl het juist in zijn dagen zo veel aan dergelijk herders ontbreekt (9, 36-38 - direct voorafgaand aan de zendingsrede). Jezus zoekt zijn medewerkers uit, geeft ze vertrouwen en stuurt ze op weg. Hij is daarmee ook de goede Herder van iedereen die als 'pastor' (herder) een zending ontvangt. In de evangeliëlezing horen we Jezus tot driemaal toe zeggen: 'Wees niet bevreesd.' Jezus beaamt daarmee een van de grote wachtwoorden van de heilige Schrift: 'Vrees niet' (Vanaf Genesis 15, 1 - waarin GOD Abraham aanmaant om -"niet bevreesd" te zijn). Vrees verlamt. Vrees maakt mensen irrationeel en zet aan tot daden die een vervreemdende uitwerking hebben. Het andere, daarmee corresponderende wachtwoord is: 'Heb vertrouwen.' Het komt voor in heel de Schrift, maar heel sterk in het boek Jesaja, onder andere in 7, 9: 'Alleen als jullie vertrouwen hebben, houden jullie stand.' Het woord 'vertrouwen' is de grondslag van het Hebreeuwse en Griekse werkwoord voor 'geloven': we mogen geloven, ons toevertrouwen, omdat GOD zelf trouw en betrouwbaar is.

Uiteraard zijn dat geen vanzelfsprekende dingen. Vertrouwen moet ingeoeffend worden. Angst moet doorleefd worden en omgebogen naar iets hanteerbaars, al is dat lang niet altijd mogelijk. De weg van vertrouwen is er een van vallen en opstaan. Jezus wijst zijn leerlingen deze weg: spreek vrijuit, laat je niet muilkorven, wees onbevangen in je vertrouwen, verkoop je ziel niet door slaaf te worden van andermans gedachten. Wie op die weg vorderingen heeft gemaakt, zal bij de mensen gehoor vinden, omdat hij/zij spreekt vanuit een vrij hart. Je hoort

zo vaak de vraag stellen in welke 'taal' we vandaag moeten verkondigen. Daar bestaat geen andere taal voor dan de vrije taal van het hart. En de geest van Jezus zal ons wel de woorden ingeven die in een concrete situatie van dienst kunnen zijn.

Dat is nu echt een uitdagende boodschap voor iedereen die vandaag gezonden wil worden, voor iedereen die 'herder' en dus 'pastor' wil zijn.